

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 5. januarja 1935.

Štev. 2.

Gospodarski program vlade

Po dolgem času je jugoslovanska javnost zopet enkrat doživela deklaracijo vlade, ki je bila vsa javnost vesela, zlasti pa vsa gospodarska javnost. Kajti pri vsem poudarku, da temelji program vlade na obstoječih zakonih, da se osnovna politika vlade ne bo oddaljila od smeri in ciljev, ki jih je postavil naš blagopokojni veliki kralj, je vendar v deklaraciji vlade toliko pogumnih in odkritih konstatacij, da po pravici govori vsa javnost o novi politiki vlade. Tem bolj more tako sklepati javnost, ker je ves ton deklaracije pri vsej svoji strogi odločnosti tako usmerjen in tako v podrobnostih preudarjen, da pada vsaka konstatacija iz deklaracije tem težje na tehtnico. Velike vrline, ki smo jih spoznali že v ekspozicijah zunanjega ministra Jevtića, so znova zablestele v deklaracijskem govoru predsednika vlade Jevtića.

Nas zanima naravno najbolj oni del vladne deklaracije, ki podaja gospodarski program vlade. Seveda pa nas zanima tudi oni del izjave vlade o notranjih vprašanjih, ki so za gospodarski razvoj države in vsega njenega gospodarstva odločilne važnosti. In poudariti moramo tu takoj, da smo tu slišali besede, ki nas navdajajo z globokim zadoščenjem. Saj je bila od nekdanj ena temeljnih zahtev gospodarskih strahob, da treba reorganizirati državno upravo, da bo ta bolj enostavna, cenena in pri tem bolj ekspeditivna. Saj se je z naše strani že opetovano in vedno znova zahtevalo, da treba v ta namen že enkrat izvesti dekoncentracijo uprave, da je treba dati banovinom in tudi občinam več samoupravnih pravic, ker preveč centralizirani upravni aparat ne more hitro in točno funkcionirati. Prav tako pa je bila z naše strani tudi nešteto krat naglašena zahteva po absolutni zakonitosti, ki mora biti za vse in vedno enaka. Bil je to tudi eden vzrokov, da smo bili vedno proti vsakim privilegijem. Vse te zahteve so sedaj krepko poudarjene tudi v vladni deklaraciji in zato ni zadržka, da se te zahteve ne bi tudi uresničile. Stvar poslancev in senatorjev je sedaj, da pridemo tudi do izvedbe teh zahtev, pa čeprav bi se birokrati reorganizaciji uprave v tem smislu še tako upirali.

S posebnim zadoščenjem pa so sprejeli gospodarski krogi vladno deklaracijo, ko govori o temeljnih dobre finančne politike. Napredek javnih financ ne more ob propadajočem zasebnem gospodarstvu. Znova in znova smo opozarjali, da se pri nas na to resnico pozablja in da je davčna uprava že pozabila, da od propadlega davkoplačevalca ne dobi več nobenih dohodkov. Opominjali smo zato finančno upravo, da mora tudi ona gledati na to, da ima davkoplačevalec možnost zaslužka, da ne sme iti davčno breme čez meje dopustnosti, pa naša opozorila so bila zaman, v kolikor smo jih sploh smeli zapisati.

Sedaj ima to zadoščenje, da je tudi sam predsednik vlade v oficialni deklaraciji vlade priznal, da je davčna obremenitev že dosegla svoj višek in da jo je treba spraviti v sklad z davčno možjo davkoplačevalca. In zopet imamo novo zadoščenje, ko v zvezi s to konstatacijo obljublja vladna deklaracija, da bo vlada iskala stike z gospodarskimi organizacijami, da v složenem delu z njimi najde pota in načine za ugodno rešitev gospodarskih vprašanj, ki so danes, kakor tudi priznava vladna deklaracija, na prvem mestu. Kolikokrat so doslej gospodarski krogi zaman zahtevali večje upoštevanje svojih zahtev in predlogov, kolikokrat so bile izdane najbolj važne in najbolj v življenje segajoče gospodarske uredbe, ne da bi bili gospodarski krogi preje o njih zaslišani! Naravna posledica tega je bila, da niso te uredbe ustrezale in da bi bilo najbolje, če bi bile preklicane v hipu, ko so bile izdane.

Pozdravljamo pa tudi napoved v deklaraciji vlade, da bo podpirala predvsem vse produktivne sile v narodu. Podjetnost je treba dvigniti in nagraditi je treba one, ki ustvarjajo ljudem nove možnosti zaslužka. Dosedaj pa se je podjetnost le preveč ovirala, in zlasti podjetnost domačinov.

Posebno toplo govori deklaracija o pomoči, ki jo je treba izkazati kmetstvu, kot najštevilnejšemu in najvažnejšemu stanu v državi. Tudi mi v celoti priznavamo odločilni pomen kmetovalca za naše gospodarstvo. Zato smo tudi mi za vsako podporo, ki more dvigniti kmetstvo produkcijo in kupno moč kmetovalca. Smo pa proti vsem samo enostranskim ukrepom, ki so v nasprotju z drugim osnovnim narodno-gospodarskim načelom, da mora biti razvoj naroda harmoničen, da propad

Deklaracija vlade gosp. Jevtića — realni in dobro preudarjeni program konstruktivnega dela

Med napeto pozornostjo skupščine in senata ter polno zasedenih galerij je prečital ministrski predsednik Bogoljub Jevtić v četrtek popoldne deklaracijo svoje vlade, za katero je vladalo v vsej jugoslovanski javnosti največje zanimanje in ki je bila takoj od vsega naroda sprejeta z največjim odobravanjem.

Uvodoma svoje deklaracije je naglasil predsednik vlade, da je bilo z ustavo, ki jo je dal blagopokojni kralj Aleksander dne 3. septembra 1931., dano potrebno jamstvo za popolno oživiljenje jugoslovanske misli v organizirani celoti. Čuvajte Jugoslavijo, edinstvo njenega naroda ter njeno državno celoto! To je najvišji zakon za vse in za vsakogar. To je sveto poslanstvo kralja-mučenika, ki ga moramo izpolniti. V tem duhu bo vlada vodila tudi svojo zunanjo in notranjo politiko.

Z neumorno delavnostjo bo vlada nadaljevala

zunanjo politiko,

ki je pod vodstvom blagopokojnega kralja tako zelo dvignila ugled Jugoslavije po vsem svetu. Delala bo za mir in dobre odnose z vsemi sosedmi, od katerih zahteva enako korektnost in lojalnost. Terorizem in zarotniške akcije ne smejo biti v nobenem primeru sredstvo politike. Deklaracija omenja nato gnusni marsejski zločin in zadoščenje, ki ga je dobila Jugoslavija v Ženevi. Učinkovita in lojalna izvedba ženevske resolucije pa je pogoj za ohranitev miru in dobrih odnosov med narodi. Vlada bo delala na to, da se marsejski zločin popolnoma razčisti.

Trežno in brez samoprevare gleda vlada na naše stanje ter priznava

potrebo notranje konsolidacije države.

Temelji vsake dobre državne uprave so v brezpogojno udani službi narodu in kralju in v tem duhu sprejema vlada na podlagi ustave in v njej začrtane nacionalne in državne politike sodelovanje vseh, ki jih vodi isti duh in neglede na njih bivšo strankarsko pripadnost.

Ustava daje možnost za čvrst razvoj racionalnega in socialnega življenja našega naroda in zato bo lojalno izvajanje ustave omogočilo normalen politični razvoj v državi. Z najvestnejšim izvajanjem obstoječih zakonov ne bo vlada ničesar opustila, kar more olajšati narodno življenje v vseh njegovih oblikah.

Ena prvih nalog vlade bo reorganizacija državne uprave in popolna organizacija banovin kot upravnih in samoupravnih edinic z izvedbo

popolne dekoncentracije oblasti

Uprava mora biti enotna, cenena in napram narodu neposredna. Zakonitost mora postati ena glavnih vrlin naše notranje politike in zato vlada ne bo dopuščala nobene kršitve zakonov.

Odnosajin sodelovanje med državo in priznanimi verami naj ohranjajo nacionalno edinstvo v smeri moralne okrepitve in

enega stanu ne more pomeniti življenja za drug stan. Prav posebno pa je treba v naših razmerah upoštevati tudi to, da ima za dvig kupne moči kmetovalca notranji trg vedno večji in odločilnejši pomen. Zato nobenih enostranskih odredb, kakor je bila zaščita kmeta, ki je danes postala že skoraj neresljivo vprašanje.

Širok delokrog je treba prepustiti vsem produktivnim silam naroda, zlasti vsem gospodarskim krogom, to je pot, ki vodi iz stiske. V gospodarskem programu vlade je tudi to načelo in zato pozdravljamo vladno deklaracijo z optimizmom in v prepričanju, da je z njo v resnici ustvarjena podlaga za plodonosno sodelovanje vladnih krogov z vsemi gospodarskimi stanovi in organizacijami. Zato upamo v nove čase!

duševnega napredka najširših slojev naroda. S sklenitvijo

konkordata s sv. stolico

hoče vlada zagotoviti iskreno sodelovanje med državo in katoliško cerkvijo.

Gospodarski program vlade.

Posebno skrb bo vlada posvečala gospodarskim vprašanjem. Pri tem delu se bo vlada ravnala po teh načelih:

Podpiranje vseh produktivnih sil prebivalstva na vseh področjih gospodarskega delovanja, tako v kmetijstvu, kakor v trgovini, industriji in obrtu.

Največjo pozornost bo posvetila vlada kmetijstvu, kot najštevilnejšemu in najvažnejšemu delu prebivalstva. Dvigniti moramo našo vas, pomagati združništvu kot gospodarsko socialni organizaciji v vseh njegovih oblikah, kar bo eden ciljev vladne gospodarske politike. Ker izhaja pri nas gospodarska kriza v prvi vrsti iz stiske kmeta, bo vlada pomagala predvsem kmetu in njegovemu gospodarstvu. Napredek kmetovalca je pogoj za ohranitev in razvoj drugih gospodarskih slojev: industrije, delavcev, trgovcev in obrtnikov, za katere bo vlada storila vse, da se zboljša njih gospodarsko stanje.

V finančni politiki bo vlada skrbela, da bodo vsi izdatki v ravnovesju z dohodki in da se ohrani stabilnost narodnega denarja.

V prepričanju, da napredek javnih financ zavisi od napredka zasebnih financ, bo vlada podpirala in nadzirala zasebno podjetnost, prepuščajoč širok delokrog vsem gospodarskim slojem prebivalstva.

Davčna obremenitev prebivalstva je dosegla svoj višek. Vlada bo to upoštevala in se trudila, da prepreči preveliko davčno obremenitev s tem, da bodo javne davne pravilno razdeljene in da bo davčna obremenitev v skladu z davčno možjo prebivalstva. V ta namen bo vlada na gospodarsko-finančnem polju iskala sodelovanja z gospodarskimi organizacijami, z zbornicami in zvezami ter združnimi ustanovami, da bodo na ta način vsi ukrepi, ki jih bo treba storiti, proučeni z vseh strani in da bodo kar najboljše dosegli svoj namen.

Nato govori vladna deklaracija o posvetni politiki vlade, ki naj doseže, da bodo vse kulturne ustanove prešinjene z ljubeznijo do zedinjene velike domovine in do resničnih idealov človeštva ter da bodo pripomogle k ublažitvi gmotne in duševne stiske današnje družbe.

Vladna deklaracija govori nato o potrebi telesne vzgoje mladine ter pri tem s priznanjem omenja delo Sokola, nakar se deklaracija zaključuje s toplimi besedami o visokih nalogah in velikem pomenu naše narodne vojske, ki je najboljša zaščitnica narodne časti in zanesljivo poročstvo za spoštovanje mednarodnih pogojev.

Deklaracija se končuje z besedami:

>Kraljevska vlada, ki uživa visoko zaupanje kr. namestništva in ki se opira na Narodno predstavništvo, je globoko prepričana, da bo mogla izvrševati naloge, ki si jih je postavila za splošno korist naroda, za napredek in blagostanje države ter za mir in veličino Jugoslavije.

Gospodarska celota Balkana

V Atenah se je sestal gospodarski svet Balkanske antante, ki naj pripravi material za majsko zasedanje Balkanske antante v Bukarešti. Za to zasedanje naj pripravi referat o teh vprašanjih: 1. Vprašanje bolj tesnih gospodarskih vezi med državami Balkanskega sporazuma. 2. Vprašanje zgraditve medbalkanskih prometnih zvez in zlasti prometa na Donavi in ob Črnem morju, da bi se s tem povečali trgovinski stiki med balkanskimi državami. 3. Vprašanje ustanovitve osrednje balkanske banke. 4. Pospeševanje turističnega prometa med balkanskimi državami.

Rešitev teh vprašanj naj bi bila le priprava za popolno preorientacijo gospodarstva balkanskih držav v tem smislu, da bi vse postopoma tvorile eno gospodarsko celoto. Nekoč so tudi že vse balkanske države bile ena gospodarska celota in to naj bi se znova doseglo. Ne samo zato, ker bi bila s tem nad vse krepko utrjena politična skupnost balkanskih držav, temveč ker bi se na ta način tudi ustvarila nova možnost za razvoj gospodarstva v vseh balkanskih državah. Stara resnica je, da pomeni vsako povečanje gospodarskega področja tudi povečanje možnosti za gospodarski razmah. Tako bi tudi za vsako balkansko državo nastale nove možnosti gospodarskega razvoja, če bi moglo vsako podjetje računati tudi na odjem v drugih balkanskih državah.

Zlasti pa je to jasno v današnjih časih. Vse balkanske države trgujejo danes skoraj izključno le z zapadom, ki pa je s svojimi uvoznimi omejitvami, deviznimi predpisi in določenimi uvoznimi kontingenti zlasti za agrarne proizvode skoraj toliko kot zaprt. Pa še oni trgi, ki so odprti, ne dajejo balkanskim izvoznikom onega dobička, ki ga dosežejo izvozniki iz drugih držav, ker nastopajo ti na vseh trgih kot medsebojni konkurenti. V zadnjem času so bili tudi že storjeni prvi koraki, da se ta škodljiva medsebojna konkurenca odpravi in začela so se že pogajanja za ustanovitev balkanskega tobačnega zavoda, da bi se vodila prodaja tobaka iz vseh balkanskih držav enotno. V tem pogledu bo ustanovitev osrednje balkanske banke zopet nov napredek, ker bo naloga bodoče balkanske banke tudi ta, da financira skupno organizirani izvoz iz balkanskih držav. Pa tudi ustanovitev balkanske paroplovne zveze bi mogla v tem pogledu mnogo koristiti, ker bi takšna skupna zveza mogla otvoriti tudi redne morske zveze, ki jih ena sama balkanska država ne more vzdrževati.

Razvoj gre torej v smer, da postane ozemlje vseh balkanskih držav eno gospodarsko ozemlje. Treba poudariti, da je ta razvoj zdrav, ker bo šele z njim omogočena resnična gospodarska osamosvojitev balkanskih držav. Seveda pa bo treba pred tem tudi spraviti v sklad gospodarstvo v vsaki posamezni balkanski državi s splošnimi cilji balkanske gospodarske politike. Nastaja znova nujnost, da začne vsaka balkanska država sistematično izdelovati načrt za svoje lastno gospodarstvo. Šele, ko so ti načrti v podrobnostih gotovi, je mogoče napraviti skupni načrt balkanske gospodarske politike za vse balkanske države.

Razvoj gre v to smer in v tem je vesel znak za bodočnost in upanje, da bodo tudi balkanski narodi še deležni svojega dela na soncu. V tem znaku pa tudi s simpatijami spremljamo delo Gospodarskega sveta Balkanskega sporazuma v Atenah.

Proti privilegijem nabavljalnega zadrugištva

Kakor rdeča nit se vleče v trgovsko-stanovskih organizacijah pereč problem nabavljalnega in konzumnega zadrugištva. Borba proti tej vrsti zadrugištva se je po ustanovitvi Centralne organizacije jugoslovanskega trgovstva prenesla na vso državo in trgovstvo je solidarno v zahtevi, da se poslovanje zadrug prilagodi legalni trgovini.

Gibanje naših trgovsko-stanovskih organizacij je naperjeno proti nabavljalnemu zadrugištvu zato, ker privilegiji, ki jih uživajo, zlasti tudi nabavljalne zadrug državnih, nameščencev, silno škodujejo trgovini.

Ze leta in leta so naše organizacije dokazovale škodljive posledice, ki jih prinaša to zadrugištvu trgovini s tem, da nekatere zadrug državnih nameščencev razpošiljalo blago ob brezplačnem ali polovičnem prevozu po železnici, v količinah, ki gredo daleč čez potrebe zadrugnih članov. S tem blagom zalagajo člani tudi one, ki niso člani zadrug. Neka zadruga že celo razpošilja v daljno okolico in celo v področje drugega sreza z avtomobili blago državnim nameščencem, s čimer odvzema trgovcem vedno več konzumentov.

Toda ne samo to, da nabavljalne in konzumne zadrug že z vso silo širijo svoj delokrog, marveč ob vsaki priliki svoje propagande napadajo tudi trgovstvo.

Tako se je zgodilo v Mariboru, da je pretekli mesec izdala Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru poročilo o svojih akcijah in cenik, a se pri tem ni mogla premagati, da ne bi v članku »Nekaj statistike« tudi grdo napadla trgovcev. Poročilo pod tem naslovom ugotavlja, da je mnogo državnih uslužbencev, ki niso člani zadrug, ki se ne poslužujejo svojih zadrug, bodisi da niso včlanjeni, bodisi da so člani samo na papirju, da pa dejansko kupujejo blago pri trgovcih. Dogaja se, da nekateri člani sploh ne kupujejo v zadrugi, drugi zopet pa le deloma. Poziva člani, naj se sami potom svojih zadrug borijo proti draginji in navijanju cen. — Tu so gotovo mislili na trgovce, ki da povzročajo draginjo in ki da navijajo cene. Zaljiva obdolžitev brez vsakega dokaza!

»Prav tako si je težko misliti državnega uslužbenca«, pravi nadalje poročilo, »ki kljub očitnemu nasprotstvu, ki ga goje trgovci napram državnim uslužbencem in njihovi gospodarski organizaciji, te podpira, ko pri njih nakupuje razne življenske potrebščine...«

Naše trgovstvo je iz trgovsko-gospodarskega stališča gotovo proti poslovanju nabavljalnih in konzumnih zadrug, ker te zadrug s svojimi privilegiji občutno škodujejo trgovini. Le iz samoobrambe je in mora biti trgovstvo proti privilegijem konzumnih in nabavljalnih zadrug, ker so ti privilegiji krivični, gospodarsko napačni in v škodo državnim financam. Ni pa trgovstvo proti zadrugištvu niti proti konzumom, če imajo iste dolžnosti, ko legalna trgovina.

Da je trgovstvo le proti tem krivičnim privilegijem, je ponovno dokazalo in zato tudi ponovno nastopilo za interese uradnika, zlasti proti znižanju plač. Zato mora naravnost z ogorčenjem odkloniti iz trte izvit in krivični očitke, da bi kdajkoli trgovstvo gojilo očitno nasprotstvo napram državnim uslužbencem! Je to gladka izmišljotina.

Dvojna številka »Trgovskega tovariša«

Izšla je novembrsko-decembrska številka »Trgovskega tovariša«, s katero se zaključuje njegov 31. letnik. Kakor vse prejšnje številke »Trgovskega tovariša«, tako odlikuje tudi dvojno pestr, na podatkih bogata in zanimiva vsebina. Uvodoma je objavljen skrbno izdelan članek Draga Potočnika o zasebnih in državnih denarnih zavodih. Članek daje podroben pregled ne le o razvoju našega denarništva od izbruh krize, temveč tudi v vseh sosednih državah. — G. I. Kaiser nadaljuje svojo temeljito razpravo o »Potih in ciljih našega gospodarstva« ter navaja v tej številki podrobne in le mnogo premalo upoštevane podatke o našem lesnem tržišču na Madjarskem, tudi o našem lesnem izvozu v Avstrijo, Francijo, Nemčijo, Švico in druge države. — Kot poznavalec morja odličnega formata se je zopet izkazal gosp. dr. Böhm v svojem lapidarnem članku »Vpliv morja«. Slede nato informativ-

Je pa to tudi nesmiselna trditev. Državni uslužbenci so bili vedno dobri odjemalci trgovcev in trgovstvo se je tega tudi zavedalo ter je ob ponovnem poslabšanju finančnega položaja državnih uslužbencev glasno izjavilo, da je treba državnim uslužbencem izboljšati finančni položaj. Trgovstvo ne smatra, da bi bila ustanovitev nabavljalnega zadrugištva državnih uslužbencev uspešen nadomestek zaradi poslabšanja finančnega položaja drž. uslužbencev, ker s tem ni pridobil uradnik na kupni moči niti pri zadrugi niti pri trgovcu.

Odločno odklanja trgovstvo zato ta očitke in poziva Nabavljalno zadrugo v Mariboru, da trditev, da goje trgovci napram državnim uslužbencem očitno nasprotstvo, — prekliče ali pa na konkretnih primerih dokaže, da so trgovci v očitnem nasprotstvu napram državnim uslužbencem!

Kar pa se tiče nasprotstva trgovskih organizacij raznim nabavljalnimi zadrugam in konzumom, pa je to nasprotstvo utemeljeno v solidarni borbi vsega jugoslovanskega trgovstva, združenega v Centralni organizaciji, po odpravi vseh privilegijev nabavljalnih in konzumnih zadrug.

Pri težkem položaju, v katerem se nahaja naša trgovina z ozirom na zaščite drugih stanov in zaradi čezmerne davčne obremenitve, je krivično, da se s krivičnimi privilegiji trgovini nasiloma silno manjša promet, ker neprestano narašča vrednost po nabavljalnih in konzumnih zadrugah prodanega blaga.

Kot dokaz temu so podatki, ki jih navaja poročilo glavnega zadrugnega Saveza v Beogradu za konec leta 1933, ki se glasi po sporočilih interesentov: »Tako su centralne zadrugne organizacije imale... prodane robe za potrebe potrošnje za 80 milijuna, prodale potrebe za poljoprivrednu proizvodnju za 25,5 mil. Din, a poljoprivrednih proizvodov prodale su u vrednosti od 189,7 milijuna Din.«

Trgovina v državi je torej prizadeta po nabavljalnih zadrugah za prodajo zgoraj navedene vrednosti blaga, ki spada dejansko pod obseg trgovine, za skupno 292,2 milijuna dinarjev. Za to ogromno vsoto je oškodovana vsa jugoslovanska trgovina.

Za to vrednost prodaje niso centralne zadrugne organizacije in zadrug 1. 1933. plačale niti primeroma toliko davkov, kolikor bi znesla davčna obremenitev, če bi šlo to blago v konzum po trgovini.

Zato je tudi neupravičeno dajanje privilegijev, ker na breme malega in srednjega trgovca odpade vse breme, ki bi ga po značaju zadrug, ki so dejansko trgovinski obrati, brez obrtnega dovoljenja, nosile tudi zadrug.

V ta sistem zadrug spada tudi Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, ki prav tako v veliki meri odjemlje trgovcem konzumente, ne da bi bila za to prodajo obdačena z davščinami, ki jih nosi trgovec, pa more biti potem tudi tej zadrugi jasno, zakaj je trgovstvo nasprotno gospodarski organizaciji nabavljalnih in konzumnih zadrug.

Trgovstvo se bo, kljub vsem čestim napadom in očitkom, ki jih vrše nekatere nabavljalne in konzumne zadrug, borilo proti takemu zadrugištvu vse dotlej, dokler se ne bodo te vrste zadrug podredile splošnemu plačilu davkov in poslovanju obče, kakor je določeno za legalno trgovino.

ni in s statističnimi podatki zelo podkrepjeni članki o starosti trgovskih ladij, našem rudarstvu, našem gospodarstvu ob koncu leta 1934, o prijaznejšem licu svetovnih blagovnih trgov, o svetovni produkciji železa in jekla ter o kartelih na Japonskem. — Listek je zopet bogat in raznovrsten. Opozarjamo zlasti na poročilo o pospeševanju izvoza v drugih državah, proračunih predvojne Srbije in o težkih posledicah svetovne gospodarske krize, ki velja človeštvo dosedaj že 200 milijonov dolarjev. Številko zaključujejo društvene vesti ter poročila o odborovih sejah Trgovskega društva »Merkur«. — Številki je končno dodano kazalo vseh števil 31. letnika, ki ga je zopet uredil g. Josip J. Kavčič. — Na novo lepo knjigo, ki jo predstavljajo vse vezane številke »Trgovskega tovariša«, more biti ponosen.

Znova opozarjamo vse trgovce in vse gospodarske ljudi na »Trgovskega tovariša«, to našo edino in tako odlično gospodarsko revijo! Naj se v novem letu krog njegovih naročnikov pomnoži, kar bo le v ko-

rist našemu gospodarstvu. Prepričani smo, da se to tudi gotovo zgodi, saj je naročnina nad vse nizka in znaša le 36 Din za vse leto.

Predsednik Savić pri finančnem ministru

Predsednik Saveza trgovaških združenj v Beogradu, g. Nedeljko K. Savić, je bil 29. decembra sprejet od ministra financ dr. Milana Stojadinovića. G. finančni minister je pokazal veliko razumevanje za težnje trgovskih krogov in za zahteve Centralnega predstavništva Zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije v pogledu zdrave in smotrene gospodarske politike.

Zveza trgovskih združenj Dravske banovine je obvestila vsa včlanjena združenja o poteku tega razgovora s prošnjo, da vsako združenje obvesti svoje članstvo.

G. minister je obljubil, da bo v doglednem času mogel sprejeti predsednike vseh trgovskih Zvez na daljšo konferenco glede važnih vprašanj finančnega značaja, ki zanimajo najbolj trgovske organizacije.

Dobra vest za avtomobiliste

Po izjavi poslevodečega podpredsednika avtomobilskega kluba je novi finančni minister dr. Stojadinović izjavil, da bodo morali plačati lastniki tovornih in luksuznih avtomobilov za čas od 1. januarja do 1. aprila samo četrtino takse, po 1. aprilu pa bo ta taksa sploh odpravljena, mesto nje pa se bo pobirala le trošarina na bencin. Upati je, da se bo s tem dvignil naš avtomobilski promet, ki so ga dosedaj dušile že naravnost neznosne takse in pristojbine. Treba bi bilo, da bi se tudi avtobusnim podjetjem olajšal njihov položaj, ker so z davčnimi dajatvami naravnost preobremenjena.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Svetovna proizvodnja je zopet narasla

Tajništvo Društva narodov je objavilo pregled svetovne proizvodnje, svetovne trgovine in gibanja cen za dobo od 1. januarja 1934 do konca oktobra. V prvem polletju je narasla proizvodnja premoga za 11%, vlitiga železa za 29%, jekla za 21% in cinka za 19% v primeri z letom 1933. V tretjem četrtletju pa se je to zboljšanje ustavilo, zlasti v Združenih državah Sev. Amerike, kjer je proizvodnja sirovin nazadovala. V oktobru pa se je zopet doseglo zboljšanje in proizvodnja je zopet narasla, in sicer vlitiga železa za 12%, premoga za 9%, cinka za 8,5 in jekla za 3 odstotkov. Zaposlitev delavstva je v Belgiji in v Franciji počasi nazadovala, dvignila pa se je v Italiji, Danski, Norveški, Švedski in Chile. V drugih državah je bilo v poletnih mesecih nastopilo prekinjenje ter je šele v oktobru zabilostilo zboljšanje. Zaposlitev se je nato zboljšala v Nemčiji za 20%, na Švedskem za 19, v Italiji za 15, v Kanadi za 9, na Poljskem za 8 in na Norveškem za 4 odstotke. Nazadovala pa je zaposlitev v Združenih državah Sev. Amerike za 4, na Holandskem za 5 in v Franciji za 13 odstotkov.

Vrednost svetovne trgovine je znašala v primeri z 1. 1929 samo 32,5%, kar je za 2,6% manj ko pred enim letom. V zlatu izražena vrednost svetovne trgovine pa se je zboljšala v oktobru za 1,3%. Cene na debelo so se dvignile v primeri z 1. 1933 v Egiptu za 36%, v Argentini za 17, na Madjarskem za 16, v Rumuniji za 11, na Bolgarskem za 9, v Združenih državah Sev. Amerike za 8, na Danskem za 6, na Češkoslovaškem za 6, v Nemčiji, Kanadi in na Švedskem pa za 5 odstotkov. Najbolj so nazadovale cene v svetovni trgovini v Franciji, in sicer za 12 odstotkov.

Politične vesti

Predsednik vlade Bogoljub Jevtić bo kandidiral pri senatnih volitvah, ki bodo v februarju, v Donavski, notranji minister Popović pa v Drinski banovini.

Zastoj v pogajanjih med Francijo in Italijo je nastal vsled intervencije nemškega veleposlanika v. Hassela v Rimu, ki je izjavil v rimskem zunanjem ministrstvu, da bi smatrala Nemčija podpis garancijskega pakta o neodvisnosti Avstrije s strani Italije, kot dokaz, da je Italija na strani nasprotnikov Nemčije. Ker se je Mussolini zbal, da potem ne bi mogel več igrati vloge arbitra in posredovalca med Nemčijo in Francijo, je nastal zastoj v pogajanjih.

Italijansko-francoski sporazum, ki ne bi izrečno obsodil revizionizma, more postati usoden za Francijo, je izjavil znani francoski novinar Pertinax v »Echo de Paris«.

Londonski »Times« pravijo v komentarju o odhodu Laval v Rim, da je ta odhod dokaz, da je Mussolini bistveno izpremenil svoje stališče. Še pred kratkim da je bil položaj tako napet, da je bilo za Francijo kot zaveznico Jugoslavije naravnost nemogoče razpravljati o problemih, ki jih bodo sedaj v Rimu brez dvoma načeli.

»Lavoro fascista« piše, da pri pogajanjih med Lavalom in Mussolinijem evropska vprašanja ne bodo povzročala posebnih težkoč, ker je sporazum o teh vprašanjih že dosežen, da pa se bo treba dogovoriti še glede nekaterih podrobnosti o afriških vprašanjih.

Laval je v pogovoru z avstrijskim poslanikom omenil tudi nenavadne ukrepe avstrijske vlade ob jugoslovanski meji. Opozoril je tudi poslanika na vesti o graditvi strateških cest v Avstriji. Laval je poslanika opozoril, da se morejo smatrati ti ukrepi kot ukrepi, ki so naperjeni proti zavezniku Francije.

Laval je prejel tik pred odhodom iz Pariza v Rim od Mussolinija to brzojavko: »Italija bo podvzela miroljuben korak napram Jugoslaviji. Vesel je, da more to storiti, čeprav šele po podpisu pogodbe.«

Pred svojim odhodom je Laval izjavil novinarjem, da so bila pogajanja med Rimom in Parizom zelo kočljiva, ker ni šlo le za ustvaritev solidne podlage za trajno prijateljstvo med Italijo in Francijo, temveč tudi za to, da se postavi to prijateljstvo v službo miru in urede evropske težkoče.

Laval je bil sprejet v Rimu z velikimi častmi. Kmalu nato je imel prvi sestanek z Mussolinijem. Kakor poročajo listi, je sporazum zagotovljen. Ne bo se sklenil garancijski pakt o neodvisnosti Avstrije, temveč si bodo vse srednje evropske države medsebojno jamčile nedotakljivost ozemlja. Med Italijo in Francijo bo sklenjen poleg dogovora o kolonijah še gospodarski sporazum.

Takoj po službenem potrdilu o potovanju Laval v Rim so na pariški borzi znatno porasli tečaj vrednostnih papirjev.

Napetost med Italijo in Abesinijo se je povečala. Na zahtevo Abesinije se bo moral baviti s tem vprašanjem tudi Svet Društva narodov.

Mussolini je izdal naredbo, da se mora v vseh glavnih mestih pripraviti vse potrebno za zaščito prebivalstva v primeru zračnih napadov. Bogati ljudje si morajo sami nabaviti plinske maske in tudi svoje hiše preurediti tako, da bo prebivalstvo v njih čim bolj zaščiteno pred zračnimi napadi.

Vstaja v severni Albaniji po zadnjih vesteh še vedno ni udušena, čeprav albanska vlada kar venomer zagotavlja, da je že v vsej Albaniji zavladal popoln mir. Muharem bej, bivši kraljev adjutant in eden voditeljev upornikov je bil baje v zadnjih bojih ujet.

Avstrijski finančni minister dr. Buresch je obiskal dr. Beneša in se mu zahvalil, ker je Češkoslovaška pristala na konverzijo svoje tranše posojila Društva narodov. Na sestanku obeh ministrov se je tudi govorilo o novi trgovinski pogodbi med Avstrijo in Češkoslovaško.

Do krvavih pobojev med komunisti in narodnimi socialisti je prišlo v nedeljo in na novo leto v Posarju. Bilo je tudi več smrtnih žrtev.

Obsedno stanje je bilo v nekaterih pokrajinah Španije podaljšano. V Asturiji je zopet prišlo do bojev med ostanki uporniških čet in vojaškimi četami, ki jih zasledujejo.

Aretacije v zvezi z atentatom na Kirova se še vedno nadaljujejo. Tako je bil po poročilih listov aretirani tudi predsednik moskovskega sovjeta Smirnov.

Denarstvo

Pravilno!

Dosedaj je bilo prepovedano objavljati v listih tečajje dinarja na tujih borzih, prav tako pa tudi tečajje naših vrednostnih papirjev v tujini. Novi finančni minister dr. Stojadinović pa je sedaj to prepoved odpravil, ker res nima nobenega smisla prikrivati si resnice, ki je itak vsem znana. V poljubnem tujem časopisu, ki vendar neovirano krožijo po vseh kavarnah, je mogel vsakdo čitati, koliko znaša tečaj dinarja na tej ali oni tuji borzi. Le v naših jugoslovanskih listih se ni smela čitati že leta stara in vedno enaka novica, da je tečaj dinarja v Curihu 7 (v najnovejšem času celo 7,02). Kakor da bi se hotelo delati propagando za tuje liste!

Sedaj je te neumestne prepovedi konec in novemu finančnemu ministru gre priznanje, da je odpravil staro in čisto nepotrebno napako. Kakor mnogi drugi ukrepi novega finančnega ministra, tako naj bo tudi ta zabeležen z zadoščenjem.

Stanje Narodne banke

Zadnji izkaz Narodne banke z dne 31. decembra izkazuje te izpremembe (vse številke v milijonih Din):

Skupna zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 36,7 na 1905,4.

Devize, ki niso v podlogi, so se skrčile za 6,6 na 104,4.

Vsota v niklju in srebru kovanega denarja se je zmanjšala za 36,1 na 206,1.

Znova so se znatno znižala posojila, in sicer za 33,1, da znašajo le še 1763,9.

Narasli so vrednostni papirji za 1,2 na 16,9.

Prejšnji predjemi državi so se znižali za 34,6 na 1.686,6.

Razna aktiva so se zmanjšala za 66,7 na 276,4.

Obtok bankovcev se je dvignil za 146,0 na 4883,9, dočim so obveze na pokaz padle celo za 349,6 na 865,8.

Razna pasiva so se znižala za 97,8 na 316,4.

Celotno kritje znaša 36'29%, samo zlato pa je naraslo na 33'99%.

*

Trgovinski minister dr. Vrbanić je dovolil Srbski banki v Zagrebu na njeno prošnjo odložitve plačil za 6 let. Nadalje je dovolil, da znaša obrestna mera za stare vloge le 2'50% letno.

Delniške družbe in banke morajo po pojasnilu davčnega oddelka finančnega ministrstva pri izplačilu zaslužka gradbenikov in drugih podjetnikov plačati takso, ki znaša pol odstotka, kakor to določa tarifna postavka 36 taksnega zakona.

Španska Narodna banka bo izplačala za leto 1934 75 pezet dividende od delnice, ki se nominalno glasi na 500 pezet. Kljub izrednim časom je ostala dividenda Narodne banke neizpremenjena.

Za guvernerja Francoske banke je bil imenovan ravnatelj glavne konsignacijske blagajne Tannery. Dosedanji guverner Moret je bil izvoljen za častnega guvernerja.

Budimpeštanske banke bodo letos izplačevale skoraj enako dividendo ko lani, ki je znašala povprečno od 3 do pol penga.

Nizozemska narodna banka izkazuje po izkazu z dne 24. decembra stanje zlate podloge neizpremenjeno z 842,03 milijoni goldinarjev. Obtok bankovcev pa se je znižal od 882,4 na 872,1 milijonov goldinarjev.

Češkoslovaške terjatve v tujini

V klirinškem prometu so se češkoslovaške terjatve napram Jugoslaviji zaradi nakupov pšenice znižale za skoraj polovico in znaša češkoslovaški saldo samo še približno 89 milijonov Kč. Višek češkoslovaških terjatev napram Rumuniji znaša še vedno okoli 96 milij. Kč. Aktivni saldo Češkoslovaške napram drugim državam je ostal skoraj neizpremenjen in znaša: napram Bolgarski 0'5, Grški 33 in Turčiji približno 38 milijonov Kč. Napram Nemčiji presegajo češkoslovaške terjatve nemške še vedno za 266 milijonov Kč.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca padajoča; promet Din 1,577.518

Kljub temu, da sta bila v prejšnjem borznem tednu vsled božičnih praznikov samo dva borzna sestanka, je bilo zaključeno za 324 tisoč dinarjev deviz več nego v tem tednu na vseh štirih borznih dneh.

Devize (vse v tisočih dinarjev): Berlin minul teden 2, tekoči teden —; Amsterdam 43, 26; Din-deviza 135, 409 avstr. privatni kliring; Dunaj 643, 751 priv. kliring; Curih 25, 25; London 354, 129 inkl. priv. kliring; Newyork 451, 128; Pariz 181, 50; Solun 40, 31 boni; Trst 33, 28; Stockholm 3, —.

Po gornji razpredelnici je v tem tednu najobčutnejše nazadoval promet v devizi Newyork (za 323 tisoč dinarjev), London (za 216 tisoč dinarjev) in Pariz (za 131 tisoč dinarjev), medtem ko je bilo v primeri s prejšnjim tednom tokrat perfektuirano znatno več zaključkov v dinarski devizi in deloma v avstrijskih šilingih.

Narodna banka je to pot posredovala v Amsterdamu za Din 25.000—, za istotoliko v Parizu, dočim je Curiha dala za Din 50.000— na razpolago.

Na poedinih borznih sestankih tekočega tedna je bil dosežen ta-le dnevni devizni promet:

31. dec. 1934	Din 523.179'45	Din—Dunaj
2. jan. 1935	Din 359.478'34	Dunaj—Newyork
3. jan. 1935	Din 502.394'67	Dunaj
4. jan. 1935	Din 192.465'54	Dunaj

Se največji dnevni devizni promet izkazuje ponedeljkov borzni sestanek, ko je bilo perfektuirano za 523 tisoč dinarjev deviznih zaključkov.

Skupni promet v mesecu decembru 1934 znaša 13.311.000 in je napram lanskemu v tem času za skoro pet milijonov večji.

V privatnih kliringih ni bilo nobenih notic, izvzemši avstrijskih šilingov, ki so bili tudi ves tekoči teden trgovani na dosedanji bazi Din 8'10 do Din 8'20.

Devizna tečajnica od ponedeljka oziroma petka tega tedna je bila sledeča:

Devize	31. dec. 1934 najnižji Din	4. jan. 1935 najvišji Din
Amsterdam	2309'63	2320'99
Berlin	1366'60	1377'40
Bruselj	800'37	804'31
Curih	1105'85	1111'35
London	167'98	169'58
Newyork	3382'51	3410'77
Pariz	225'37	226'49
Praga	142'49	143'35
Trst	291'74	294'14

Temeljem gornje tabele so nazadovali tečajje vseh na tukajšnji borzi beleženih deviz, in sicer Amsterdam za 278 točke, Bruselj za 3'04 točke, London za 1'44 točke, Newyork za 2079 točke, Pariz za 0'28 točke, Praga za 0'30 točke in Trst za pol točke. Curih je ostal neizpremenjen in tudi Berlin je včeraj beležil ob ponedeljkovih tečajjih.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca čvrsta

Državni papirji so ves tekoči borzni teden beležili s stalno rastočo tendenco. — Dne 4. januarja so beležili:

7% investicijsko posojilo 70—71, 8% Blair 67—68, 7% Blair 57—58, 7% Seligmanove obveznice 67, 4% Agrarne obveznice 40—41, 6% Begluške obveznice 56'50 do 57'50, 2 in pol odstotna Vojna škoda 342 do 345.

Izmed gornjih državnih efektov je dosegel največji tečajni porast 8% Blair, in sicer za štiri točke v povpraševanju in ponudbi (od 63—64 na 67—68), ter Vojna škoda, ki je okrepila svoj denarni tečaj za šest točk (od 336—337 na 342—345), blagovni pa za osem točk. Nasprotno pa se je tekotom tega tedna dvignil tečaj 7% Blaira le za eno točko, a Begluških obveznic za pol točke v ponudbi in povpraševanju. Seligmanove obveznice pa so uvrstile svoj denarni tečaj za tri točke, ker so notirale na vseh borznih sestankih tekočega tedna brez blaga, razen v sredo 2. ja-

nuarja, ko je bilo blago nudeno po 66 dinarjev. Zaključkov ni bilo in tudi bančni ter industrijski papirji so ostali — nalik prejšnjemu tednu — brez notic.

Žitno tržišče

Tendenca še vedno mirna

Prometa ni bilo, cene pa so v tem tednu poskočile, in sicer za Din 1— pri koruzi, za Din 2— pri pšenici ter pri moki za Din 2'50 — vedno za 100 kg, franko vagon nakladalna postaja.

Žito:

Koruzi: čas primerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 61— 63—
čas primerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 59— 61—
umetno sušena, zdrava, rešetana, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 69— 71—
umetno sušena, zdrava, rešetana, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 66— 68—

Pšenica: zdrava, rešetana, suha, 79 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu . . . 111— 113—
zdrava, rešetana, suha, gornji Banat, 77/78 kg, 2% plačljivo proti duplikatu . . . 111— 113—
zdrava, rešetana, suha, dolnji Banat, 77/78 kg, 2%, plačljivo proti duplikatu . . . 109— 111—
zdrava, rešetana, suha, srem-ska postaja, 78/79 kg, 2%, plačljivo proti duplikatu . . . 111— 113—
zdrava, rešetana, suha, slavonska postaja, 76/77 kg, 2%, plačljivo proti duplikatu . . . 117— 119—
zdrava, rešetana, suha, potiška postaja, 78/79 kg, 2%, plačljivo proti duplikatu . . . 119— 121—

Mlevski izdelki:

Moka: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 177'50 197'50
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 177'50—197'50
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 162'50—177'50
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . 142'50 157'50

Lesno tržišče

Tendenca neizpremenjeno mlačna

V tem tednu sta bila na ljubljanski borzi zaključena samo dva vagona tramov in štirje vagoni desk.

Na tukajšnjem lesnem tržišču tokrat ni zaznamovati nobenih kupčij. Včeraj (dne 3. januarja 1935) je stopila v veljavo prepoved izvoza oreha. Prepoveduje se izvoz oreha obče, in sicer tako v okroglem kakor tudi v rezanem stanju.

Kot vedno, so tudi v tem primeru nastale težkoče, ker so imeli mnogi producenti že pripravljeno blago, pa jih je ta naredba, oziroma prepoved prehitela.

V splošnem pa lesna kupčija vsled letnih zaključkov kolikor toliko počiva. Cene so ostale povsem neizpremenjene, povpraševanja so še v spodaj navedenih vrstah blaga.

Povpraševanja:

a) Tramiči 8/8—13/16, monte, 4—10 m, franko vagon Sušak.
b) Deske III/IV, paralelno blago, vezano, franko vagon Sušak.
c) Surova bukovina 27 Z, paralelna, I./II., franko Sušak.
d) Več vagonov bukovih drv.
e) Oglice, bukovno, vilano.
Večje množine tramov U. T., 3/3—7/9, 4 do 10 metrov.
Večje množine tramov U. T., jelovih, 3/3 do 8/10, 4 do 12 metrov.
Paralelno rezana hrastovina, 27 in 55 mm (tudi 25 mm).
Več vagonov parjene, obrobne bukovine, 2 m naprej z 10% 1—1'9 m.
Hrastove frize, I./II., 4—7 cm, 25 cm naprej.
Mecsnove deske in plohi I., II., od 17 cm naprej, 24, 28, 48, 58 mm, ter morali.

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Mednarodni transporti

Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih centrih Informacije brezplačno

1 vagon (ca 10 ton) mecesnovih hlodov, 4 m. ravni, gladki, premer 30 cm naprej.
100 do 120 m³ I. ravnih jesenovih hlodov, brez grč, od 35 cm naprej.

25 do 30 m³ neobrobjenih lipovih plohov, I., II., 78, 88, 98, 138 mm, 2 m naprej, 18 cm naprej, suho blago.

Ca 300 m³ III. (IV. smrekovih) jelovih desk, suhih, 12, 18, 24, 38 mm, od 17—40 cm, 4 m.

Lipovi plohi in deske, 27—120 mm, 2 m naprej, 70% I., 30% II.

Ca 18 m³ I. hrastovih stebričev (chevrone), 7/7, 8/8, 70, 75, 80 cm.

150—200 m³ smrekovih desk, I., II., 4 m, suho blago, 18—48 mm, tipa okolica Bleda.

Razne količine tramov, 11/13, 13/16, 16/19, 24/29, dolžine 4—12 m.

I. parjena neobrobjena bukovina: 8 m³ debeline 27 mm, 2 m³ debeline 40 mm, 5 m³ debeline 50 mm, dolžine od 2 m naprej, širine od 18 cm naprej.

Nujno se iščejo trami, dimenzij od 3/3 col naprej.

Lipovi plohi, I./II. ali sama I., suhi, 80 do 140 mm.

Trami U. T., 11/11 in 11/13, v dolžinah 4, 5 in 6 m.

Mecsnovi plohi, 53 mm in 43 mm, 2'85 m, od 18—28 cm širine.

Zunanja trgovina

Gospodarski položaj Avstrije

Objavljeno je bilo poročilo delegata Društva narodov o gospodarskem položaju Avstrije v 4. tromesečju l. 1934. Med drugim se poudarja v poročilu, da se je kreditni položaj Avstrije tako okrepil, da ne grozi avstrijski valuti z mednarodnega trga nobena nevarnost. Tedenski izkazi avstrijske Narodne banke izkazujejo stalno padanje obtoka bankovcev ter stalno naraščanje zlate in devizne podloge. Skupna vsota vseh hranilnih vlog je bila koncem leta 1934 za 124 milijonov šilingov večja kot koncem leta 1933. Pa tudi v zunanji trgovini se je položaj Avstrije poboljšal. Pasiva avstrijske zunanje trgovine so znašala v prvih desetih mesecih leta 1933 295 milijonov šilingov, letos v istem času pa samo 228 milijonov šilingov. Padlo je tudi število brezposelnih, ki se je znižalo v letu 1934 za 8,4 odstotkov.

*

Nova mednarodna lesna konferenca bo najbrže v kratkem sklicana v Torinu. Na konferenco bodo povabljeni tudi naši delegati. Konferenca bi razpravljala o razdelitvi lesnega izvoza na evropske trge.

Delegacija rumunskih industrialcev odputuje v kratkem v Rusijo, da spozna položaj na ruskem trgu in da po možnosti doseže naročila za rumunska podjetja. O gospodarskem položaju Rumunije je podrobno poročal v Moskvo novi sovjetski poslanik Ostrovski ter predlagal sovjetski vladi, da imenuje posebnega trgovinskega zastopnika za Rumunijo.

Velika avstrijska tvornica pohištva in žaga Schöthal-Silva je postala insolventna.

Za predsednika češkoslovaškega izvoznega instituta je bil imenovan dr. Trebický, predsednik praške trgovinske zbornice. Pri nas bi bil prav gotovo na podobno mesto imenovan samo birokrat.

Carinska vojna med Irsko in Anglijo je ublažena. Anglija se je obvezala, da bo uvozila večje kontingente irske živine, Irsko pa bo uvozila odgovarjajoče količine angleškega premoga.

Združene države Sev. Amerike so izvozile v prvih 11 mesecih leta 1934 blaga za 1962 milijonov dolarjev, uvozile pa le za 1522 milijonov dolarjev.

Rusija je izvozila v prvih 11 mesecih lanskega leta 227.960 metrskih stotov zlate rude v Nemčijo v vrednosti 3,77 milijonov mark. Cistega zlata pa je izvozila Rusija v istem času v Nemčijo 71.999 kg, za skraj 20.000 kg več ko pred enim letom.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitkom.

Verlič Josip, Ljubljana

lastnik trdke.

Ant. Krisper
Coloniale
Tyrševa c. 31

Ustanovljeno
leta 1834

Telefon št. 22-63
Brzjava:
Krispercoloniale

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe -
Veleprazarna kave - Mlini za dišave

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna postrežba! Ceniki na razpolago!

J. HLELBŠ, JUBLJANA DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO NABREŽJE 21 — MESTNI TRG 19
Sobo - črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon št. 30-70

Naročajte „Trgovski list“!

Spedijsko podjetje

R. Ranzinger
Ljubljana Telefon 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Dospelost takse

V januarju treba plačati te takse:

1. Prvi četrtletni obrok dopolnilne prenosne takse zapade plačilu po točki I, opomba 12 tar. post. 12 taksnega zakona do dne 31. januarja 1935. Dopolnilna prenosna taksa, ki na leto ne znaša več ko 500 Din, se mora plačati naprej za vse leto, in sicer najkasneje do 31. januarja. Za neplačano ali prepozno plačano takso se plačajo predpisane zamudne obresti.

2. Taksa za vse stalne objave in reklame se mora plačati po 2. pripombi tarif. post. 8 taksnega zakona do dne 15. januarja. Kazen za neplačano ali prepozno plačano takso je trikratni znesek takse.

3. Taksa za biljarde se mora plačati po 1. pripombi tar. post. 98 taksnega zakona do dne 15. januarja. Novi biljardi se morajo prijaviti v roku 15 dni po dnevu nabave ter prijaviti in plačati prijavna in letna taksa. Če se biljard ne prijavi, znaša kazen trikratno vrednost prijavne in letne takse.

4. Takso na otvorene in tekoče račune za prejšnje polletje je treba plačati po pripombi 1. tar. post. 37 do dne 15. januarja. Zakasnitev plačila se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

5. Taksa za odobritev privatnega skladišča se mora plačati do dne 15. januarja. Za prepozno ali neplačano takso se plača trikratna taksa.

6. Taksa za pravico, da se točijo pijače, se mora v smislu pripombe 1. tar. post. 62 taksnega zakona plačati za prvo polletje do 31. januarja.

7. Takso za vozila, in to prijavno, ko letno, je treba plačati v smislu tarifne post. 100 taksnega zakona:

a) za nova in prekupljena vozila v roku 15 dni po dnevu nakupa;

b) za popravljena vozila v roku 15 dni po dnevu izvršenega popravila;

c) za prevozna sredstva, ki niso menjala lastnika, do dne 31. januarja.

Za nova in popravljena vozila je trikratni znesek prijavne in letne takse, za prekupljena vozila od 300 do 1000 Din poleg redne takse, za vozila pa, ki niso izpremenila lastnika, polovica redne takse. Vsa nova in popravljena vozila se morajo stehtati z vsem orodjem, rezervnimi deli, ki spadajo k dotičnemu prevoznemu sredstvu v roku 10 dni po dnevu prijave. Prometno knjižico mora nabaviti lastnik vozila pri pristojni davčni upravi.

Lastniki avtomobilov in motociklov plačajo v določenem roku samo eno četrtinko letne takse po točki 2, tarifne post. 100. Plačilo takse se bo kakor doslej potrdilo v prometni knjižici, vendar pa se mora z besedami navesti, da je bila taksa plačana samo za mesece januar, februar in marec.

8. Taksa za police raznih zavarovanj se plača za prvo četrtletje po tar. post. 11. do dne 15. januarja. Kazen za prepozno plačano takso je trikratni znesek takse.

Že v 24 urah

harva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Dobave-licitacije

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. januarja ponudbe o dobavi 4050 kg krp za čiščenje, 1115 m lanene jadrenine, 375 kg bronce, medenine, delta-kovine, svinčenega minija, kositra itd.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. januarja ponudbe o dobavi spiralnih svedrov, raznega orodja, bombaža, usnja, metel, 800 m amerikanca, 520 kilogramov solvent nafte, 700 kg železa itd.

Razpisane so te ofertne licitacije: Dne 10. januarja pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu glede dobave 40.000 kg svinjske masti. — Dne 22. januarja pa pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu za dobavo 20.000 zavrtkov zavrtinjev ter za dobavo lesa.

Dne 16. januarja bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo cevi za parne kotle.

Doma in po svetu

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle je bil povišan v čin kavalerijskega polkovnika.

Za pomočnika prometnega ministra za železniško službo je imenovan generalni ravnatelj inž. Živojin Ilić, za vršilca dolžnosti gen. ravnatelja drž. železnice pa inž. Milan Jojić.

Po novi uredbi o ženitvi oficirjev morajo imeti poročniki ali njih neveste, da dobe dovoljenje za poroko, 80.000 dinarjev kavicje, kapetani II. razreda pa 50.000 dinarjev, dočim kapetanom I. razreda ni več potrebna kavicja.

Francoski bojevniki z nekdanje solunske fronte so položili na grob v Oplencu 2 metra veliko palmo. Na povratku v Francijo so se ustavili tudi v Ljubljani, kjer so položili venec na grob neznanega ilirskega vojaka. V Ljubljani so jim bile prirejene velike in prisrčne ovacije.

Italijanski finančni stražniki so ustrelili mladega študenta Srečka Likarja, ko je ta

stal na pragu domače hiše v Vojskem pri Idriji. Iz Materije pa poročajo, da je sredi vasi ustrelil znani italijanski priganjač Josip Babuder 32 let starega posestnika Franca Fabjančiča, ki je oče štirih otrok. Ustrelil ga je baje zato, ker mu je Fabjančič večkrat očital njegovo narodno izdajstvo.

Dvorni svetnik Fran Vedernjak, prvi predsednik Pokojninskega zavoda v Ljubljani, je umrl v Ljubljani v visoki starosti 80 let. Bodi ohranjen odličnemu sodniku in dobremu narodnjaku časten spomin!

V Novem mestu je umrl dr. Viktor Gregorič, višji sanitetni svetnik v starosti 65 let. Pokojnik je bil odličen zdravnik, ki se je z uspehom udeleževal tudi v javnem življenju. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Ljubljana je bila te dni zvezana z velenjskim tokom in je s tem vprašanje električne preskrbe Ljubljane rešeno. S tem pa je obenem storjen lep korak za elektrifikacijo vse Slovenije.

Novo postajališče Vrhnika-trg bo izročeno v nedeljo javnemu prometu.

Zagreb je imel koncem leta 1934 po računu strokovnjakov okoli 214.000 prebivalcev

Promet v jugoslovanskih pristaniščih je znašal v prvih devetih mesecih l. 1934 skupno 15.079.868 stotov, dočim je znašal v istem času leta 1933 samo 12.192.179 stotov.

Proračun Novega Sada izkazuje 31,08 milijonov izdatkov in 24,9 milijonov dohodkov. Primanjkljaj se bo kril s 50% občinsko doklado.

Beograjski občini se je prijavilo za božična darila nad 26.000 revežev.

Bolgarsko zunanje ministrstvo je predlagalo poljski in češkoslovaški vladi sklenitev posebne kulturne konvencije, da bi se okrepili kulturni stiki med temi slovanskimi državami.

Maršal Pilsudski je nevarno zbolel za pljučnico. Zdravniki so v skrbeh za njegovo življenje.

Bivši španski kralj Alfonz XIII se bo s svojo rodbino za stalno naselil v Rimu. 3000 delavcev je zopet začelo delati v delavnicah Citroenovih zavodov.

Belgijska mladina gre po končanih srednjih šolah v posebna taborišča, da se izuči v ročnem delu. Tudi pri nas bi bilo dobro uvesti to navado.

V njujorskem pristanišču je trčila švedska ladja v parnik »Lexington« in ga preklala skoraj na dvoje. Parnik se je takoj potopil. Večino potnikov in moštva so rešili, pet ljudi pa je utonilo.

Drzen roparski napad na podružnico Budimpeštanske trgovske banke so izvršili trije roparji. Blagajnik banke in sluga sta bila pri tem ubita, trije uradniki pa ranjeni. Roparji so nato na ukradenem avtomobilu pobegnili. Kmalu nato pa jih je policija aretirala.

Radio-Ljubljana

Sobota, dne 5. jan.: 12.15: Iz jutrovnih dežel (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, nekaj cerkvenih pesmi na ploščah — 18.00: Radijski orkester — 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 18.30: Radijski orkester — 19.00: Zunanji politični pregled — 19.20: Čas, jedilni list, program za nedeljo — 19.30: Nac. ura: Bana Jelačiča prihod v Budimpešto l. 1849 (iz Zagreba) — 20.00: Oktet »Ljubljanskega Zvona« poje božične pesmi — 20.35: Radijski orkester — 21.15: I. evropski koncert iz Beograda — 21.45: Čas, poročila — 22.00: Radijski orkester.

Nedelja, dne 6. januarja: 7.30: O kaktjah (Virant Anton) — 8.00: V nedeljo zjutraj vstala bom (revija narodnih na ploščah) — 8.30: Poročila — 8.50: Mendelssohn: Čuj, molitev moja I. II. (plošče) — 9.00: Orgelski koncert (prof. Matija Tome) — 9.45: Versko predavanje (dr. Regalat Čebulj) — 10.00: Prenos iz stolnice — 11.00: Radijski orkester — 12.00: Čas, Radijski orkester (po željah) — 16.00: Sv. Trije kralji (Vombergar) — božična igra — 17.00: Tamburaški orkester, vmes plošče — 19.30: Nacionalna ura: I. štev. hrvatskega lista (iz Zagreba) — 20.00: Čas, jedil. list, program za ponedeljek — 20.10: Pester večer, vmes opereta »Sreča pred vrati« — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek, dne 7. januarja: 12.15: Florent Schmitt: Tragedija Salome (plošče) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, Operni zbori na ploščah — 18.00: Operetni venčki na ploščah — 18.20: Moji spomini na prva leta našega radija (Marjan Tratar) — 18.40: Plošče — 19.00: Pravna ura (dr. Knaflič) — 19.20: Čas, jedilni list, program za torek — 19.30: Nacionalna ura: Pravoslavni božični običaji in pesmi (iz Beograda) — 20.00: Plošče — 20.30: Prenos opere iz Beograda, v odmoru: Čas in poročila.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 5. januarja: Orlić, Red B.
Nedelja, dne 6. januarja ob 15.: Jurček, mladinska predstava. Izven. Znižane cene. Ob 20.: Matiček se ženi. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 5. januarja: Dežela smehljaja. Gostovanje tenorista Ada Dariana. Izven.

Nedelja, dne 6. januarja ob 15.: Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.

Ob 20.: Tosca. Gostovanje gospe Ančice Mitrovič. Izven.

Priporočila se umetna knjigovoznica

Stane Ogrinc

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 13

Oglasi

„Trgovskemu listu“
imajo popoln uspeh!

Mlinsko - tehnične potrebščine

Mlinska sila :: Gonilna jermena :: Mlinski stroji
Mlinski kamni vseh vrst

BRCAR & Co., LJUBLJANA, Kolodvorska 35
Telefon št. 27-25